

A Kúria a dr. Papp István ügyvéd által képviselt felperesnek a dr. Kecskés Krisztián ügyvéd által képviselt alperes ellen vállalkozói díj megfizetése iránt a Budai Központi Kerületi Bíróságon 18.P.XXII.20.254/2010. szám alatt folyamatban volt, és a Fővárosi Törvényszék 1.Gf.75.459/2012/5. számú ítéletével befejezett perében az alperes által előterjesztett felülvizsgálati kérelem folytán megtartott nyilvános tárgyaláson meghozta a következő

í t é l e t e t:

A Kúria a jogerős ítéletet hatályában fenntartja.

Kötelezi az alperest, hogy 15 nap alatt fizessen meg 250.000 (Kettőszázötvenezer) forint felülvizsgálati eljárási költséget a felperes részére.

Kötelezi az alperest, hogy fizessen meg az állam javára, felhívásra 1.071.700 (Egymillió-hetvenegyezer-hétszáz) forint felülvizsgálati eljárási illetéket.

Ez ellen az ítélet ellen felülvizsgálatnak nincs helye.

I n d o k o l á s

A peres felek között 2006 augusztusában létrejött vállalkozási szerződéssel az alperes megrendelt a felperestől 12.000 db ... alkatrészt 293 forint + ÁFA, valamint 12.000 db ... alkatrészt 686 forint + ÁFA egységáron. A ... alkatrész vonatkozásában csomagolás módjaként raklap, láda volt megjelölve.

A felperes a legyártott alkatrészeket vasládákban, illetve MT 10-es műanyagládákban adta át az alperesnek, amelyekből az alperes 80 db MT 10-es műanyagládát és 12 db vasládát nem adott vissza a felperesnek.

Az alperes 2007. március 20-án elállt a szerződéstől, mivel németországi megrendelője jelentős szállítási késedelemre, valamint hibás teljesítésre hivatkozással az alkatrészek árának egy részét nem fizette meg. A felperes írásban jelezte, hogy a hibás teljesítésre való hivatkozás téves, mivel az alapanyagot a

megrendelő biztosította, amely azonban olyan vegyi összetételű volt, amiből az előírt keménységet nem lehetett előállítani, az alperes állítása szerint pedig a megrendelője beleegyezett az előírt keménységtől való eltérésbe.

Az alperes elállásáig 4.431 db ... és 5.752 db ... alkatrész került átadásra részére.

2007. március 28-án a felperes ügyvezetője 200.000 forintot vett át az alperestől. Ezt az összeget vágógyűrűk leszállításakor az 1.500.000 forint ellenértékbe az alperes beszámította, és a felperesnek 1.300.000 forintot fizetett meg.

A felperes kereseti kérelmében vállalkozói díja és a ládák, göngyölegek ellenértékének megfizetésére kérte kötelezni az alperest.

Az alperes a keresettel szemben beszámítási kifogást terjesztett elő.

Az elsőfokú bíróság ítéletével kötelezte az alperest 3.677.337 forint és járulékai megfizetésére.

A másodfokú bíróság részítéletével az elsőfokú bíróság ítéletét részben megváltoztatta, az alperest terhelő marasztalás összegét 2.527.737 forintra és annak járulékaira leszállította. Ezt meghaladóan az ítéletet hatályon kívül helyezte, és az elsőfokú bíróságot a per újabb tárgyalására és újabb határozat hozatalára utasította. A jogerős részítélettel a bíróság a felperes 2.454.787 forint vállalkozói díj és járulékai, valamint 72.950 forint kamat megfizetésére irányuló kereseti kérelmét bírálta el. Megállapította, hogy a felperes az 1959. évi IV. tv. (Ptk.) 392. §-ának (3) bekezdése szerinti figyelmeztetési kötelezettségének az alkatrész előírt keménységtől való eltérése tekintetében eleget tett, az alperes utasította ennek ellenére ezen eltérő keménységgel az alkatrész legyártására. A felperes további két kereseti kérelme és az alperes beszámítási kifogása tekintetében utasította új eljárásra az elsőfokú bíróságot.

A megismételt eljárásban a felperes módosított keresetében 160.800 forint és kamata göngyöleg ellenértékének, továbbá 5.658.175 forint és kamata kártérítés megfizetésére kérte kötelezni az alperest. Kártérítési igényét arra alapította, hogy az alperes 12.000 db ... és 12.000 db ... alkatrészt rendelt meg tőle, amelyből azonban 4.431, illetve 5.752 db került az elállásig legyártásra, a további mennyiségek vonatkozásában elmaradt jövedelmére tekintettel érte a kár.

Az alperes ellenkérelmében a felperes keresetének elutasítását

kérte. Vitatta a felperes kártérítési igényének jogalapját és összegszerűségét is, mivel az elállásra a felperes hibás teljesítése miatt került sor. A ládák, göngyöleg ellenértéke vonatkozásában állította, hogy azok visszaadására nem köteles. A felperesi keresettel szemben beszámítási kifogását akként pontosította, hogy 130.000 forint és járulékai a felperesnek átadott alapanyagra tekintettel, míg 200.000 forint és járulékai a vágógyűrűk előlege címén számítandó be a felperes követelésébe. Beszámítási kifogásként érvényesített további 597.720 forint iránti igényt.

Az alperes a megismételt eljárásban módosított viszontkeresetet is előterjesztett a felperessel szemben, melyben 1.500.000 forint és kamatai megfizetésére azért kérte kötelezni a felperest, mert a felperes az általános szerződési feltételekben foglalt kötelezettségét szándékosan és súlyosan megszegte, amikor közvetlen kapcsolatot létesített ügyfelével, a ...-val és az ...-val és ezáltal a neki kárt, bevételkiesést okozott. További 3.500.000 forint és kamata megfizetésére azért kérte kötelezni a felperest, mert a ...-szerződés megszegése folytán kár érte arra tekintettel, hogy a német megrendelője a szerződéstől - amelyben 2.500 db ... alkatrészt rendelt meg tőle 21.000 Euró értékben - a felperesnek felróható okból elállt.

A felperes ellenkérelmében a viszontkereset és a beszámítási kifogás elutasítását kérte. 100.000 forint alapanyag átadását elismerte, arra hivatkozott azonban, hogy megállapodás szerint annak összegét nem kell megtérítenie az alperes részére. A 200.000 forintos követelés vonatkozásában előadta, hogy az beszámításra került a vágógyűrűk ellenértékébe. Az 597.720 forintos követelés elszámolására pedig már korábban részítélettel sor került. Vitatta, hogy az alperes általános szerződési feltételei a peres felek közötti szerződés részévé váltak volna. Álláspontja szerint a ...-szerződés megghiúsulásáért nem felelős, miután azt az alperes azért stornózta, mert egy másik céggel kívánta az alkatrészt legyártatni.

Az elsőfokú bíróság ítéletével kártérítés címén 5.718.975 forint és kamatai, valamint perköltség megfizetésére kötelezte az alperest, ezt meghaladóan a keresetet és a viszontkeresetet elutasította. A felperes kártérítési követelése vonatkozásában megállapította, hogy a felperes kára az elállás folytán le nem gyártott alkatrészek értéke csökkentve a fel nem merült költségeivel. A ládák, göngyölegek vonatkozásában a kereseti kérelem szerint marasztalta az alperest. A 200.000 forintos beszámítási kifogást azért ítélte alaptalannak, mert az előleg a vágógyűrűk ellenértékébe beszámításra került. A beszámítási kifogást 100.000 forint erejéig megalapozottnak ítélte arra tekintettel, hogy az alapanyag átadását a felperes nem vitatta, azon állítását azonban, hogy az alperessel megállapodott abban, hogy annak visszafizetésére nem köteles,

bizonyítani nem tudta. Az 1.500.000 forint megfizetésére irányuló viszontkeresetet azért utasította el, mert az alperes nem bizonyította, hogy az általa alkalmazott általános szerződési feltételek a szerződés részévé váltak. A 3.500.000 forint kártérítés megfizetése iránti viszontkereseti kérelmet azért találta alaptalannak, mert azt már a korábbi jogerős részítélet megállapította, hogy a felperes nem teljesített hibásan, ezért nem róható fel a felperesnek az alperes német féllel kötött szerződésének meghiúsulása.

A másodfokú bíróság az elsőfokú ítélet fellebbezéssel támadott rendelkezéseit annyiban változtatta meg, hogy az alperest terhelő marasztalás összegét 5.716.975 forintra és kamataira leszállította. Ezt meghaladóan a keresetet elutasította. Módosította a le nem rótt eljárási illeték viselésével kapcsolatos rendelkezést, egyebekben pedig az elsőfokú ítéletet - az indokolás kiegészítése mellett - helybenhagyta. A másodfokú bíróság a tényállást kiegészítette azzal, hogy 2006. szeptember 14-én az alperes 2.500 db ... alkatrész vonatkozásában kért árajánlatot a felperestől, és a közöttük folyt tárgyalások alapján 2007. március 23-án leszállított a felpereshez 250 kg acélrudat a ... alkatrész gyártásához. Az alperes módosított és végleges megrendelése, ami az egységár tekintetében eltért a korábbi ajánlatoktól, csak 2007. március 26-án érkezett meg a felpereshez, azonban miután az alperes német megrendelője 2007. március 28-án stornózta a saját megrendelését, erre tekintettel az alperes is visszavonta a felperes felé a megrendelését 2007. március 29-én.

A másodfokú bíróság rámutatott arra, hogy a jogerős részítélet szerint a felperes nem teljesítette hibásan a szerződést, így a részítélethez kötődő anyagi jogerő folytán e kérdést egyrészt nem lehet utóbb vitássá tenni, másrészt pedig a Ptk. 395. § (1) bekezdése szerint a felperes felmerült kárát meg kell téríteni. Pótolta az elsőfokú ítéletből hiányzó számításokat, és megállapította, hogy a felperest ért kár összege 5.656.175 forint. A jogerős ítélet értelmében a felperes nettó 6.503.845 forint árbevételről esett el az alperes szerződéstől való elállása folytán. Ezt az összeget az igazságügyi szakértő által megállapított gyártási költség összegével, összesen 847.670 forinttal csökkentette a bíróság, mivel a gyártás elmaradása folytán e költség nem merült fel. A felperes így kiszámított 5.656.175 forint összegű kárába beszámította a felperesnek szállított nyersanyag 100.000 forintos ellenértékét, így a felperest megillető kártérítés összegét 5.556.175 forintban állapította meg.

A másodfokú bíróság rámutatott arra, hogy a szakértői véleményt nem kellett kiegészíteni a szállítási költségek vonatkozásában, miután a felek szerződése szerint a felperes telephelyén történt a

teljesítés. A szállítási költségek ezért mindenképpen az alperest terheltek volna, azt a szerződés teljesítése esetén sem háríthatta volna a felperesre. Rámutatott arra is, hogy a jogerős részítélet folytán már nem vitatható, hogy milyen anyagból kellett előállítani az alkatrészt, így az ezzel kapcsolatos költségvonzat tisztázása is szükségtelen volt. A ládák, göngyölegek vonatkozásában az elsőfokú ítélet helyes indokaira utalással megállapította, hogy azok nem minősülnek csomagolóanyagnak, így a vissza nem adott ládák ellenértékét az alperes köteles megfizetni.

A 130.000 forintos beszámítási kifogásból 100.000 forintos alapos igény beszámítása mellett a másodfokú bíróság pótolta a 30.000 forintos igény elutasítása körében az elsőfokú ítélet indokolásának hiányosságát. A 200.000 forintos beszámítási kifogás és az 1.500.000 forintos viszontkereseti kérelem tekintetében osztotta az elsőfokú bíróság indokait. A 3.500.000 forint összegű viszontkereseti kérelem vonatkozásában a másodfokú bíróság pótolta az elsőfokú ítéletből hiányzó tényállási megállapításokat, és az így kiegészített indokolás mellett rámutatott arra, hogy miután nem volt megállapítható, hogy a felperes terhére esik, hogy az eredeti árajánlatban foglalt áron a teljesítést nem vállalta, ezen a címen kártérítésre nem kötelezhető. Kimondta azt is, hogy nem kártérítési alap, hogy a felperes az alkatrészeket nem gyártotta le, ugyanis a peres felek közötti szerződés csak 2007. március 26-án jött létre, de még a szállítási határidő előtt az alperes stornózta a megrendelést, így nincs olyan felperesi késedelem, ami kárfelelősséget válthatna ki. Rámutatott arra is, hogy nem állapítható meg, hogy a német megrendelő azért stornózta a megrendelését, mert a felperes a gyártásra nem volt felkészülve.

A jogerős ítélettel szemben az alperes terjesztett elő felülvizsgálati kérelmet, melyben a jogerős ítélet hatályon kívül helyezését, és elsődlegesen a kereset elutasítását és a viszontkeresetének történő helyt adást, másodlagosan a másodfokú bíróság új eljárás lefolytatására és új határozat hozatalára történő utasítását kérte. Arra hivatkozott, hogy a jogerős ítélet sérti a Ptk. 305. § (1) bekezdését, 318. § (1) bekezdését, 391. § (1) bekezdését, 392. § (1) - (3) bekezdéseit, 395. § (1), (3) és (4) bekezdését, a Pp. 3. § (3) bekezdését és 164. § (1) bekezdését.

A felülvizsgálati kérelem szerint a felperes hibásan teljesített, a felperes szakmai hibája miatt kialakult helyzet megoldásaként állapodtak meg a felek abban, hogy a felperes folytatja a nyersanyag megmunkálását és a készterméket a végmegrendelő részére átadják. Az elállásra azonban a felperes hibás teljesítése miatt került sor. Kifogásolta, hogy az ítélet indokolásából nem állapítható meg, hogy az összes, azaz 12-12.000 db alkatrész legyártása vagy az elállás utáni, le nem gyártott alkatrészek alapján keletkezett volna 6.505.845 forint haszna a felperesnek, és

a bíróság indokolatlanul mulasztotta el számba venni a felperesi munka költségeit és a szállítási költségeket. Álláspontja szerint a vasládák és műanyagládák a felek közötti szerződés szerint csomagolásnak minősülnek, e körben a bíróság tévesen alkalmazta a bizonyítási teher szabályát, ugyanis a felek írásbeli megállapodásával szemben a felperesnek kellett volna bizonyítania, hogy külön díjazás jár a ládák ellenértékeként. A beszámítási kifogása körében arra hivatkozott, hogy téves a jogerős ítélet azon megállapítása, hogy a 200.000 forintos igénye elszámolásra került. A viszontkereseti kérelem tekintetében előadta, hogy a felperes az általános szerződési feltételeit megismerte, így a bizonyítási teher és a bizonyítási kötelezettségre vonatkozó tájékoztatási kötelezettség megszegésével jutott a bíróság arra a következtetésre, hogy az ezzel összefüggő igénye megalapozatlan.

A felperes felülvizsgálati ellenkérelmében a jogerős ítélet hatályában való fenntartását kérte.

A felülvizsgálati kérelem nem alapos.

A Kúria a felülvizsgálati eljárás eredményeként azt állapította meg, hogy a jogerős ítélet a felülvizsgálati kérelemben megjelölt okokból nem jogszabálysértő.

A felperes vállalkozói díjigénye vonatkozásában a jogerős részítélet olyan megállapításokat tartalmaz, amelyekhez fűződő anyagi jogerőre tekintettel (Pp. 229. § (1) bekezdés) az alperes a részítélettel elbírált kérdéseket vitássá már nem teheti. Azt az alperes maga is leírta, és a jogerős részítélet is megállapította, hogy a felperes a Ptk. 392. §-ának (3) bekezdése szerinti figyelmeztetési kötelezettségének az alkatrész előírt keménységtől való eltérése tekintetében eleget tett. Miután az alperes ennek ellenére utasította a felperest az alkatrész legyártására, így azt a felperes az alperes kockázatára végezte el. A hibás teljesítésre a jogerős részítélet megállapításaira is figyelemmel alaptalanul hivatkozott az alperes.

A felperes által érvényesített kártérítési követelésösszezszerűsége körében alaptalanul sérelmezte hivatkozott az alperes azt, hogy a másodfokú ítéletből nem állapítható meg, hogy milyen számítás eredményeként határozta meg a bíróság a felperes elmaradt hasznát. A másodfokú bíróság rámutatott arra, hogy az alperes által sem vitatottan 12.000 db Zwischenbuchse és a 12.000 db ... alkatrész megrendelésével szemben ténylegesen csak 4.431 db, illetve 5.752 db került legyártásra. Az alperes elállása folytán 7.569 db ..., nettó 293 forint/db egységáron, azaz 2.217.717 forint értékben és 6.248 db ..., nettó 686 forint/db egységáron, azaz 4.286.128 forint értékben bevételkiesés. A felperes így összesen nettó 6.503.845 forint árbevételről esett el, amely összeget

indokolt a gyártási költség összegével, azaz összesen 847.670 forinttal csökkenteni, miután a gyártás elmaradása folytán e költség nem merült fel. A másodfokú ítéletben részletezett számítás szerint a felperes kára 5.656.175 forint, amelybe a megalapozottan beszámított 100.000 forintos alperesi követelésre tekintettel alakult az alperes által fizetendő kártérítés összege.

A Ptk. 395. § (1) bekezdése értelmében a megrendelő a szerződéstől a vállalkozó kárainak megtérítése mellett állhat el, így miután a perbeli esetben nem hibás teljesítés miatti jogkövetkezmények levonása történt meg, hanem az elállás, az alperest megillető általános jogosultságból fakadt, az alperes a másodfokú bíróság által megfelelően indokolt és részletezett összegű felperesi kár megtérítésére köteles.

A bíróság ... szakvéleményét és a felek nyilatkozatait, a közöttük létrejött szerződés rendelkezéseit értelmezve helyesen jutott arra a következtetésre, hogy a felperes által legyártott alkatrészek olyan nagyobb értékű műanyag, illetve fémládákban kerültek az alperesnek leszállításra, amelyek nem minősülnek csomagolóanyagnak. E megállapítás mellett helyes az a bizonyítási teherre vonatkozó útmutatás is, hogy az alperesnek kellett volna bizonyítania, hogy a csomagolóanyagnak nem minősülő műanyag, illetve fém ládákat a felperesnek visszaszolgáltatta, vagy azok ellenértékét megfizette.

A 200.000 forint összegű beszámítási kifogással kapcsolatosan az eljárás során több előadás is elhangzott az alperes részéről. A bíróság a felmerült bizonyítékok helyes mérlegelésével (Pp. 206. § (1) bekezdés) jutott arra a következtetésre, hogy ilyen összeg a felek között elszámolásra került, ezért az megalapozottan beszámítási kifogásként már nem érvényesíthető. Miután a felmerült bizonyítékok mérlegelése nem volt okszerűtlen, így ezen okból sem jogszabálysértő a jogerős ítélet.

Az alperesi vizontkereseti kérelemmel kapcsolatosan megállapítható, hogy ... tanú csak általánosságban tudott arról nyilatkozni, hogy az alperessel üzleti kapcsolatban álló cégek részére milyen keretszerződések, nyomtatványok kerültek megküldésre. E tanúvallomással szemben a felperes következetesen tagadta, hogy az alperestől az általános szerződési feltételeket megkapta. Ilyen nyilatkozatok mellett a felmerült bizonyítékok okszerű mérlegelésével jutott a bíróság arra a következtetésre, hogy az alperes azon előadását, mely szerint az általa használt általános szerződési feltételek a peres felek közötti egyedi jogviszony részévé váltak, bizonyítani nem tudta.

A ... alkatrész vonatkozásában a másodfokú bíróság ítéletével pótolta az elsőfokú bíróság tényállás megállapításával kapcsolatos mulasztásait, és helytállóan jutott arra a következtetésre, hogy

nem volt megállapítható, hogy az alperes németországi megrendelője 2007. március 28-án azért stornózta volna a megrendelését, mert a felperes a gyártásra nem volt felkészülve. Az alperes a megrendelése felperes felé történt stornózását követően újabb megrendelést adott egy harmadik vállalkozásnak, ami szintén azt támasztja alá, hogy az alperes nem a felperes hibájából esett el a ... szerződésből eredő haszontól, így az alperes erre alapított viszontkereseti igénye megalapozatlan. A ... szerződéssel összefüggésben a bizonyítékok már az elsőfokú eljárásban teljes körűen rendelkezésre álltak, a bizonyítási teher szabályát a másodfokú bíróság nem sértette meg a tényállás pótlólagos megállapításakor, és miután további bizonyítás szükségessége nélkül, a rendelkezésre álló adatok alapján döntés volt hozható az ügyben, így a tájékoztatási kötelezettség megsértése sem állapítható meg.

A kifejtettek értelmében a Kúria a jogerős ítéletet a Pp. 275. § (3) bekezdése alapján hatályában fenntartotta. A Pp. 78. § (1) bekezdése értelmében kötelezte az alperest a felperes részére a jogi képviseletével felmerült ÁFA-t is magában foglaló felülvizsgálati eljárási költsége megfizetésére.

Az alperes személyes illetékeljegyzési jogára tekintettel a Kúria a le nem rótt felülvizsgálati eljárási illeték viseléséről az 1990. évi XCIII. törvény 74. § (3) bekezdésére tekintettel a 6/1986.(VI.26.) IM rendelet 13. § (2) bekezdése és 15. § (1) és (3) bekezdése alapján határozott.

Budapest, 2014. április 17.

Dr. Bartal Géza s.k. a tanács elnöke, Dr. Simonné Dr. Gombos Katalin s.k. előadó bíró, Dr. Farkas Attila s.k. bíró